

1. ΠΚ ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΙΣ...

Μέσο: ΑΥΓΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 04/02/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 04/02/2024

Σελίδα: 1



Μιλάει ο Π.Κ. **Ιωακειμίδης**

**Υπάρχει
προοδευτική
εξωτερική
πολιτική
στις σχέσεις
Ελλάδας-Τουρκίας**



σελίδα 18



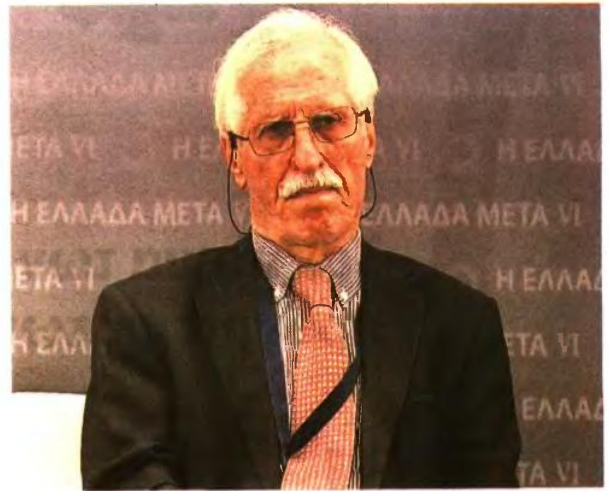
Απόψεις

Υπάρχει προοδευτική εξωτερική πολιτική στις σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας

Π.Κ. Ιωακειμίδης

πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ, μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του **ΕΛΙΑΜΕΠ**

Υπάρχει προοδευτική εξωτερική πολιτική; Η απλώς υπάρχει μια ενιαία, «εθνική» εξωτερική πολιτική; Η απάντηση στο ερώτημα είναι βέβαια καταφατική και καίριας σημασίας. Και απασχολεί παγκοσμίως πολιτικές δυνάμεις και ακαδημαϊκούς μελετητές εδώ και δεκαετίες (για να μην πω από την εποχή του Θουκυδίδη). Στην Ελλάδα, όμως, έχει επικρατήσει η άποψη ότι στην εξωτερική πολιτική έχουμε «εθνικά θέματα» (λες και όλα τα άλλα είναι αντεθνικά - περιβάλλον, Παιδεία, κοινωνική πολιτική **κ.λπ.**), τα οποία απαιτούν την τυφλή συναίνεση όλων των πολιτικών δυνάμεων και φωνών. Με αποτέλεσμα οποιoσδήποτε επιχειρεί να διατυπώσει εναλλακτική άποψη / πρόταση να θεωρείται περίπου ως... ενδοτικός ή ακόμη και... προδότης. Και όλα αυτά ενώ στις ΗΠΑ ο Πρόεδρος Τζο Μπάιντεν κάνει λόγο για εξωτερική πολιτική... της μεσοασίας τάξης, για ταξική εξωτερική πολιτική. Αυτόνομη είναι βέβαια η συναίνεση στον στόχο της προστασίας της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας, αλλά μέχρις εκεί.



Προοδευτική εξωτερική πολιτική επομένως υπάρχει -οφείλει να υπάρχει- και αρθρώνεται πάνω σε τρεις κύριους άξονες:

Πρώτον, κεντρικός στόχος / τρίπτυχο της είναι η επίτευξη της **φιλίας**, της **ειρήνης**, της **συνεργασίας** ανάμεσα στα κράτη και στους λαούς του πλανήτη, ιδιαίτερα στα όμορα κράτη. Η μεγιστοποίηση του εθνικού συμφέροντος θα πρέπει να διασφαλίζεται με αυτό το τρίπτυχο της προοδευτικής εξωτερικής πολιτικής. Η αφηρημένα θέση της προοδευτικής εξωτερικής πολιτικής οφείλει να είναι η αντίθεση σε όλους τους «μη δίκαιους πολέμους» και η επιδίωξη της «δίκαιης ειρήνης» (Ουκρανία, Γάζα).

Δεύτερον, η προοδευτική εξωτερική πολιτική είναι κυρίως πολιτική **αξιών, ηθικής, ορθολογισμού, αισθητικής**. Και η ηθική έχει αξία στην εξωτερική πολιτική (J.S. Nye, «Do morals matter», Oxford). Δεν προωθεί μόνο συμφέροντα. Προωθεί αξίες (ανθρώπινα δικαιώματα, Δημοκρατία, Κράτος Δίκαιου, υπερχώ Διεθνούς Δικαίου, συνεργασία, φεμινισμός, ανάπτυξη, αναδιανομή). Έχει μια ισχυρή ευρωπαϊκή διάσταση -στηρίζει την ευρωπαϊκή ενοποίηση, το κοσμοπολιτικό όραμα, συμπεριληπτικό πολυμερές σύστημα κανόνων και θεσμών- και ως εκ τούτου είναι εντελώς αντίθετη σε κάθε έννοια εθνικιστικής λογικής.

Τρίτον, η αδόκιμη προοδευτική εξωτερική πολιτική δεν θεωρεί ότι η **ασφάλεια** μιας χώρας κατοχυρώνεται απλά με την πολιτική της ισχύος των όπλων / εξοπλισμών. Θεωρεί ότι η περιεκτική ασφάλεια / αποτροπή είναι το αποτέλεσμα πολλών παραγόντων, όπως της ισχυρής οικονομίας και τεχνολογίας, της συνοχής, της δικαιοσύνης, της Δημοκρατίας, των ατομικών δικαιωμάτων, της αλληλεγγύης **κ.ά.** Θέτει επομένως ερωτήματα για θηριώδεις εξοπλισμούς, ενώ πάντοτε στοχεύει στην ειρηνική επίλυση των διενέξεων.

Μια προοδευτική πολιτική δύναμη (αριστερή, σοσιαλδημοκρατική) δεν μπορεί επομένως να έχει προοδευτική οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική πολιτική, αλλά εθνικιστική εξωτερική πολιτική. Αυτό συνιστά κραυγαλέα αντίφαση.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά την Ελλάδα και το μείζον θέμα της εξωτερικής της πολιτικής, δηλαδή τις σχέσεις με την Τουρκία, κύριος στόχος της εξωτερικής πολιτικής θα πρέπει να είναι η επίλυση των προβλημάτων / διαφορών με βάση το Διεθνές Δίκαιο, ως προϋπόθεση για την ενίσχυση της ασφάλειας και τη διαφύλαξη της ακεραιότητας της χώρας, αλλά και η επικράτηση ειρηνικών συνεργατικών σχέσεων σταθερότητας στην περιοχή. Στη λογική αυτή η προοδευτική εξωτερική πολιτική δεν μπορεί να αποδέχεται το δόγμα ότι έχουμε μόνο ένα θέμα για επίλυση με την Τουρκία, την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας / ΑΟΖ. Η προσέγγιση αυτή ισοδυναμεί με αδυναμία ουσιαστικής διαπραγμάτευσης. Οδηγεί σε ακινησία. Και η ακινησία δεν είναι προοδευτική επιλογή. Χάνεται χρόνος εις βάρος μας.

Η προοδευτική εξωτερική πολιτική δεν μπορεί να αποδέχεται το δόγμα ότι έχουμε μόνο ένα θέμα για επίλυση με την Τουρκία, την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας / ΑΟΖ. Η προσέγγιση αυτή ισοδυναμεί με αδυναμία ουσιαστικής διαπραγμάτευσης. Οδηγεί σε ακινησία. Και η ακινησία δεν είναι προοδευτική επιλογή. Χάνεται χρόνος εις βάρος μας



κεραιότητας της χώρας, αλλά και η επικράτηση ειρηνικών συνεργατικών σχέσεων σταθερότητας στην περιοχή. Στη λογική αυτή η προοδευτική εξωτερική πολιτική δεν μπορεί να αποδέχεται το δόγμα ότι έχουμε μόνο ένα θέμα για επίλυση με την Τουρκία, την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας / ΑΟΖ. Η προσέγγιση αυτή ισοδυναμεί με αδυναμία ουσιαστικής διαπραγμάτευσης. Οδηγεί σε ακινησία. Και η ακινησία δεν είναι προοδευτική επιλογή. Χάνεται χρόνος εις βάρος μας.

Προφανώς δεν μπαίνουμε σε διαπραγμάτευση γύρω από ζητήματα ελληνικής κυριαρχίας - εξωφρενικές διεκδικήσεις της Τουρκίας. Αλλά υπάρχει μια δεσμη θεμάτων πέρα από την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας (θαλάσσιες ζώνες **κ.λπ.**) που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαλόγου και τελικής διαπραγμάτευσης ή παραπομπής τους στη διεθνή Δικαιοσύνη [Διεθνές Δικαστήριο Χάγης (ΔΔΧ)]. Η θέση ότι υπάρχει μόνο «ένα θέμα για επίλυση», που σημερινοκραρεί, δεν ήταν ποτέ θέση των προοδευτικών δυνάμεων ούτε η θέση του **Κ.** Καραμανλή (πρεσβύτερου) ούτε και πάντοτε του Ανδρέα Παπανδρέου ούτε, βέβαια, του **Α.** Κόκοου. Ο **Κ.** Καραμανλής πίστευε -και το διατύπωνε ευθέως στη Βουλή- ότι με την Τουρκία θα πρέπει να συζητάμε όλα τα θέματα «ανεξάρτητα από το ποιος θέτει κάθε θέμα στο τραπέζι».

«Δεν μπορείτε να αγνοήσετε τα προβλήματα» έλεγε. Ο **Α.Γ.** Παπανδρέου είναι όντως αυτός που εισήγαγε τη θεωρία του «ενός και μόνου νομικού θέματος προς διευθέτηση». Αλλά και ο **Α.** Παπανδρέου την εγκατέλειψε μετά το 1987 και την τότε μεγάλη κρίση και παρ' ολίγον πόλεμο με την Τουρκία. Τον Ιανουάριο του 1988, **την.**, στη συνάντησή του με τον Τουρκοκύ Οζάλ στο Νταβός οι δύο πρωθυπουργοί συμφώνησαν ότι «υπάρχουν πολλαπλά προβλήματα» μεταξύ των δύο χωρών που απαιτούν λύσεις. Συνέσπασαν, μάλιστα, πολιτική επιτροπή για την εξέταση δυνατοτήτων επίλυσής τους, αλλά και μηχανισμό για την πρόληψη κρίσεων («μη πόλεμος»).

Το «ένα θέμα» αποτελεί, βέβαια, σήμερα την κεντρική θέση της **Ν.Δ.** (αν και, νομικά, μάλλον όχι προσωπικά του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη) και ακραίων δεξιών / ακροδεξιών δυνάμεων. Και είναι αξιοπερίεργο πώς μία τόσο συντηρητική φοβική θέση πλασαρίστηκε (δίδεν) «εθνική γραμμή» επιμοδιότητας κάθε πρόδο. Δεν μπορεί, όμως, να είναι η θέση των προοδευτικών πολιτικών δυνάμεων. Επομένως, στη διαδικασία εξομάλυνσης των σχέσεων με την Τουρκία, που βρίσκεται σε εξέλιξη, οι προοδευτικές δυνάμεις θα πρέπει να στηρίζουν, ως στρατηγικό στόχο, την επίλυση όλων των προβλημάτων (που δεν θύγον την ελληνική κυριαρχία) είτε μέσω της διαπραγμάτευσης είτε με την παραπομπή τους στο ΔΔΧ. Ενώ για το Κυπριακό τη λύση της διζωνικής, δικονομικής ομοσπονδίας (ΔΔΟ), με πολιτική ούστια όμως. Παράλληλα, οι προοδευτικές δυνάμεις οφείλουν να έχουν προσηλημένη περιεκτική ευρωπαϊκή πολιτική με στήριξη του στόχου της εμπράθυνης / μετεξέλιξης της Ευρώπης σε υπερεθνική δημοκρατική πολιτική ένωση ομοσπονδιακής λογικής με πολιτικές και μέσα **(την.**, κοινωνική πολιτική, προπαιολογισμός **κ.λπ.**) που θα απαντούν στις προεκδικίες της κοινωνίας και στις προκλήσεις του 21ου αιώνα παράλληλα με τη διεύρυνση της **Ε.Ε.** Η αναδιώρυση των συνθηκών και η κατάργηση του βέτο στη λήψη αποφάσεων με ασφαλιστικές διαλίδες θα πρέπει να είναι στόχους τους. Όπως και η υλοποίηση / ενίσχυση της ρήτρας αμοιβαίας συνδρομίας (άρθρο 42, 72ΕΕ).

Η **ΑΥΓΗ** της Κυριακής έθεσε στον καθηγητή **Π.Κ. Ιωακειμίδη** το ερώτημα τι σημαίνει προοδευτική εξωτερική πολιτική και πώς σηματοδοτεί τις σχέσεις της Ελλάδας με την Τουρκία. Εξηγώντας το νόημα της προοδευτικής εξωτερικής πολιτικής παγκοσμίως, ο **Κ. Ιωακειμίδης** επισήμανε πως «στη διαδικασία εξομάλυνσης σχέσεων με την Τουρκία που βρίσκεται σε εξέλιξη οι προοδευτικές δυνάμεις θα πρέπει να στηρίζουν, ως στρατηγικό στόχο, την επίλυση όλων των προβλημάτων (που δεν θύγουν την ελληνική κυριαρχία) είτε μέσω της διαπραγμάτευσης είτε με την παραπομπή τους στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Ενώ για το Κυπριακό τη λύση της διζωνικής, δικονομικής ομοσπονδίας, με πολιτική ισοτία όμως».